

bulletin evropských příležitostí

Díky Erasmu poznaly Evropu již tři miliony studentů

Program Erasmus, který umožňuje mladým lidem studovat v cizině nebo absolvovat pracovní stáž v zahraniční společnosti, překonal 26 let od svého vzniku v roce 1987 důležitou hranici. Na zkušenou do zahraničí díky němu vyjel v právě uplynulém akademickém roce již třímiliónový student.

Evropská komise se samozřejmě rozhodla tento jedinečný úspěch oslavit. A kdo by mohl program, určený vysokoškolákům, oslavit lépe, než samotní studenti? Z každého zapojeného státu byl proto vybrán jeden „erasmák“, který reprezentuje svou zemi jako „třímiliónový student“. Zájem o akci překonal mezi absolventy programu Erasmus všechna očekávání, přihlásilo se jich na 1800.

Českou republiku jako třímiliónový „erasmák“ zastupuje Vojtěch Zrůst z Vysoké školy ekonomické v Praze. Student informatiky na Fakultě informatiky a statistiky VŠE vyjel v akademickém roce 2012/2013 na islandskou Reykjavíckou univerzitu. O jeho pětiměsíčním studijním pobytu Erasmus se dozvíte více na webu ec.europa.eu/education/erasmus/3million, kde najdete i příběhy ostatních 32 studentů, kteří jako třímilióní studenti reprezentují své země.

■ Olga Heclová, DZS

ERASMUS

V akademickém roce 2011/2012 vyjelo díky programu Erasmus do zahraničí 7004 českých vysokoškolských studentů. Nejčastěji zamířili do Německa, následovně Francií a Španělskem.

Foto: archiv Vojtěcha Zrůsta

CO najdete uvnitř

str. 2 > Finští školáci překvapí návštěvníka aktivitou i poctivostí > Národní cena kariérového poradenství 2013 zná své výherce

str. 3 > Nadnárodní iniciativy mládeže – Inspirace

str. 4 > Se systémem ECVET a jednotkami učení je mobilita jednodušší

str. 5 > Různorodost, která dává smysl

str. 6 > Dobrovolná práce mezi zlínskými kostkami

str. 7 > Evropské dny 2013 podpořily žáky se znevýhodněním

str. 8 > Uzávěrky > Fotoreportáž: Česko-rakouský program AKTION oslavil 20. narozeniny

aktuality + zajímavosti

ČNA Mládež ve spolupráci s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy připravuje KONFERENCI O MLÁDEŽI S PODTITULEM STRATEGIE VERSUS PRAXE. Konference je příležitostí podílet na podobě nové strategie, sdílet své zkušenosti a získat inspiraci v práci s mládeží nebo se dozvědět o novém evropském grantovém programu Erasmus+. Konference proběhne **8.–9. 11. 2013** v Praze, přihlásit se můžete do 25. 9. 2013. Více informací naleznete na www.mladezvakci.cz/konference.

ZAJÍMÁ VÁS, JAK PODPOŘÍ NOVÝ PROGRAM ERASMUS+ MOBILITU A SPOLUPRÁCI V ODBORNÉM VZDĚLÁVÁNÍ? Potom navštivte listopadovou konferenci programu Leonardo da Vinci v Olomouci. Současně se seznámíte s moderním nástrojem ECVET, který umožňuje kvalitnější přípravu pracovních a studijních stáží. Více informací naleznete na www.naep.cz a www.ecvet.cz.

PROGRAM ERASMUS SLAVÍ 15 LET V ČR. Letos slaví program Erasmus 15 let působení v ČR. Za tu dobu pomohl téměř 70.000 studentů i dalších lidí z vysokých škol získat zahraniční zkušenosti. Rozhodli jsme se proto, že Erasmu jeho pomoc druhým nějak oplatíme a vyhlásili jsme akci „Staň se Erasmus patronem a pomoz tam, kde je potřeba“. Více informací naleznete na webu erasmus15let5.webnode.cz.

VÝSLEDKY VÝZVY PRO ERASMUS CHARTER FOR HIGHER EDUCATION 2014-2020 (ECHE) V květnu požádaly vysoké školy, VOŠ a konzervatoře o zařazení do nového programu Erasmus+ pro léta 2014 až 2020. Výsledky žádostí o získání Listiny programu Erasmus pro vysokoškolské vzdělávání (ECHE) budou známy v prosinci 2013, pro další informace navštivte web eacea.ec.europa.eu/funding/2014/call_he_charter_en.php.

Na webu AIA www.zahranici-stipendium.cz je k dispozici AKTUALIZOVANÁ NABÍDKA STIPENDIJNÍCH POBYTŮ, KTERÉ SE USKUTEČNÍ V AKADEMICKÉM ROCE 2014/2015 na základě mezinárodních smluv. Přihlášky na pobyty do téměř 40 zemí světa je možné podávat od října 2013, přesné termíny se pro jednotlivé země liší a jsou uvedeny u každé nabídky.

Tajenka křížovky v minulém čísle zněla:

Evropský rok občanů.

Blahopřejeme třem vylosovaným, kteří zaslali správnou odpověď, a získávají od nás hodnotné ceny: Jiří Brychta, Frýdek – Místek; Jana Wasserbauerová, Nížkov; Stanislava Stískalová, Dolní Újezd

Individuální mobility žáků, které nabízí program **Comenius**, umožňují vycestovat za zahraniční studijní zkušenosti žákům základních a středních škol. Podmínky jsou přitom jednoduché. Účastníkovi takového pobytu, který může trvat od tří do deseti měsíců, musí být více než 15 let. A dále je potřeba, aby jeho škola byla aktivní v některém z projektů Partnerství škol Comenius, a to třeba i v minulosti.

Finští školáci překvapí návštěvníka aktivitou i poctivostí

Finsko je krásná země, obdivuji jeho kulturu, přírodu, ale i vzdělávání. A protože jsem nechtěla Finsko jen obdivovat, ale i poznat, rozhodla jsem se vydat do Rovaniemi, hlavního města Laponska. Pobyt zprostředkovalo Gymnázium Teplice, které již několik let spolupracuje s tamní školou v rámci projektů Partnerství škol Comenius.

Na začátku prosince 2011 moje gymnázium podalo žádost o grant, na odpověď jsem netrpělivě čekala do února následujícího roku. Už jsem si dokonce myslela, že do Finska asi nepojedu. Měla jsem však štěstí a 4. září 2012 jsem odletěla do Rovaniemi na tříměsíční studijní pobyt.

Můj „finský život“ mohu popsat dvěma výrazy: docela obvyklý a zcela neobvyčejný. Co bylo docela obvyklé? Věci, o kterých jsem už slyšela. Ve škole Lyseonpuiston Lukio jsem se učila v angličtině a někdy jsem v lavicích seděla od devíti do jedné, jindy od osmi do pěti odpoledne. Oběd jsem dostávala zdarma ve školní jídelně. A co bylo neobvyčejné? Jednoznačně žáci, kteří mě dosud fascinují. Většinou jsou pilní, sebevědomí, samostatní, aktivní a disciplinovaní. Když je učitelé nechají psát testy bez dozoru, mohou si být jistí, že nebudou opisovat nebo si radit. Alespoň v mé třídě to tak bylo.

Docela obvyklá byla i moje rodina. Bydlela jsem v domě u řeky s hostitelskou matkou, otcem, sestrou a psem jménem Ulpu. Dům, který navrhoval můj dočasný otec, leží asi sedm kilometrů od cen-

Na výletě v Helsinkách

tra. A stejně jako dům, byla i moje rodina velmi „finská“. Totiž velmi tradiční. Její členové spolu vyrážejí do přírody, večeri, každou sobotu chodí do sauny, respektují názory ostatních, milují svoji zemi. Neumím si představit lepší hostitele. Podporovali mě a vyprávěli mi o Finsku. Prostě se snažili, abych poznala jejich zemi z jiného pohledu. Cítila jsem se s nimi jako doma.

A ty zcela neobvyčejné věci? Třeba lov losů v lese plném močálů. Nebo polární záře. Tři měsíce strávené ve Finsku nebyly rozhodně nudné. Zvládám veslování i lukostřelbu, navštívila jsem Santa Clause,

prešla jsem asi dvacetkrát severní polární kruh.

Před začátkem pobytu jsem si přečetla pár článků o Finsku a jeho kultuře. Věděla jsem tak, že Finové jsou uzavřenější než jiné národy, mají kladný vztah k přírodě, že ve Finsku převládá v zimě tma, že průměrná lednová teplota se pohybuje kolem 30 stupňů pod nulou a že tohle všechno může být depresivní. Já jsem sice zažila „jen“ -25 °C, ale deprese jsem měla. I tak daleko od domova si však člověk zvykne. A když si zvykne, dočká se od Finska toho nejlepšího.

Tran Thi Hoai Anh, žákyně Gymnázia Teplice

Tran Thi Hoai Anh

Národní cena kariérového poradenství 2013 zná své výherce

Centrum Euroguidance představilo 19. září na konferenci v Praze výsledky pátého ročníku Národní ceny kariérového poradenství. Letos se o ni ucházelo 24 projektů, ze kterých vybrala porota sedm nejlepších. Soutěž se, stejně jako v loňském roce, konala ve spolupráci se slovenským Euroguidance a účastníci konference se tak mohli seznámit i s příklady dobré praxe ze Slovenska.

Letošní ročník přinesl několik novinek, především možnost nominace do soutěže, díky níž bylo možné navrhnout na ocenění služby, jednotlivce i zajímavé počiny z oblasti kariérového poradenství. Novinkou byla také zvláštní kategorie pro osobnosti, které přispívají k rozvoji poradenství v ČR. I díky těmto změnám se sešly rozmanité přihlášky, se kterými se, spolu s příklady dobré praxe ze Slovenska, můžete seznámit ve Sborníku z Národní ceny kariérového poradenství 2013, který vyjde do konce roku.

Hlavní cenu si odnesli zástupci sdružení **RUBIKON Centrum**, jehož poradci se věnují integraci lidí s kriminální minulostí zpět do společnosti. Klientům pomáhají rozpoznat své schopnosti a posílit vůli najít zaměstnání, jež odpovídá jejich skutečným schopnostem, a rozvinout dovednosti, bez

nichž se na trhu práce neobejdou. Oceněno bylo také **občanské sdružení Borůvka**, které se věnuje návratu lidí s tělesným postižením na trh práce. Borůvka se zaměřuje na posílení sebevědomí a pozitivního vnímání sebe sama a provází klienty od jejich snů a vizí až k dosažení praktických cílů.

Na třetím místě se umístila **Škola manažerského rozvoje** s programem Kariérový koučink do škol, který se snaží rozšířit nabídku poskytovaného kariérového poradenství na základních a středních školách. Cenu získalo i **Kariévní centrum Masarykovy univerzity** za interaktivní konferenci JobAcademy, jež studentům doplňuje a rozšiřuje odborné vzdělání o dovednosti potřebné pro úspěšné uplatnění na pracovním trhu.

Za lektorskou činnost byla oceněna **Helena Košťálová**, kariérová poradkyně a lektorka Evropské

Kulatý stůl při vyhlášení vítězů Národní ceny kariérového poradenství 2013

kontaktní skupiny. Oblasti vzdělávání kariérových poradců se věnuje i **občanské sdružení Aspekt**, jež získalo cenu za přenos zahraničních zkušeností, a to za adaptaci programu norské vysoké školy Akershus University College. Cenu za přínos kariérovému poradenství v online prostředí si za webový **portál Et Labora** odnesl psycholog, terapeut a zkušený poradce Dalibor Špok.

Do letošního ročníku se přihlásila řada zajímavých projektů, cenu ale bohužel mohla dostat jen malá část z nich. Prezentace všech přihlášených na konferenci a v chystaném sborníku však snad přinese zasluženou pozornost a těm zbylým. Nyní čeká na výherce studijní návštěva poradenských institucí ve Švédsku a pro všechny ostatní zájemce o kariérové poradenství Národní cena kariérového poradenství 2014.

Kateřina Hašková, DZS

Inspirace v zahraniční vede ke změně vlastní komunity – nadnárodní iniciativy mládeže

Projekt Serve together

Projekt nadnárodní iniciativy vytvořila dobrovolnická skupina Rodinného centra Srdíčko – neformální skupina z Ústí nad Orlicí, vedoucím projektu je Jan Procházka a koučem skupiny Dan Dostrašil. Ptali jsme se organizátorů na to, jak se k projektu dostali.

Jak dlouho existuje Rodinné centrum Srdíčko? Kdo a jak se do jeho činnosti zapojuje? Pokud jsou to dobrovolníci, jak se o centru dozvěděli? RC Srdíčko funguje od roku 2007 a jeho činnost stojí na dobrovolnické práci jak rodičů, tak mladých lidí ze středních a základních škol z města a okolí. Nejprve jsme oslovili studenty z místní střední zdravotnické školy a ti začali pomáhat jako Mikulášové a čerti na besídce, jako vedoucí na táborech. Postupně se skupina rozrůstala, vytvořila si vlastní program pod názvem Klub EXIT – jde o dobrovolnickou skupinu mladých lidí, zejména studentů.

Mluvíte o aktivitách skupiny. I když se jedná o dobrovolnickou práci, potřebujete zajistit určité finanční zdroje, jak a kde je hledáte? Pro práci s mládeží využíváme granty města a kraje, na větší projekty žádáme o příspěvek například grantový program Mládež v akci, program Think Big, Nadaci Vodafone, místní nadace a podnikatele, církve.

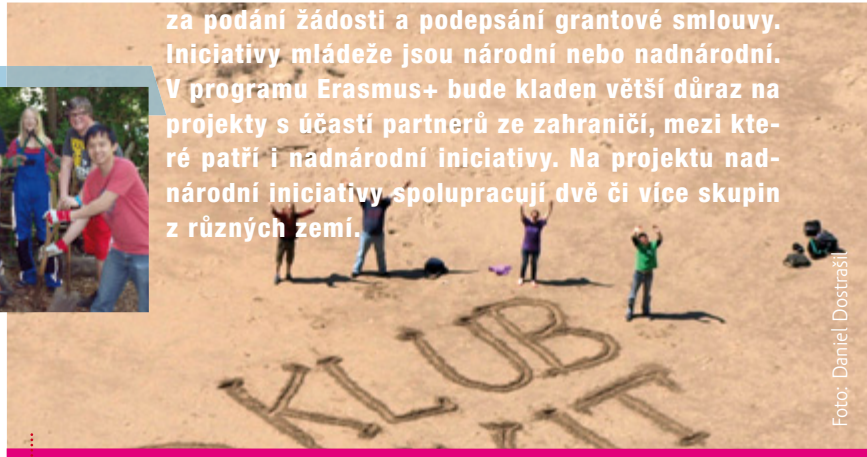
Realizovalo Rodinné centrum nějaký mezinárodní projekt v minulosti? V předchozích letech naše skupina v programu Mládež v akci pořádala dvě nadnárodní iniciativy. Jedna se věnovala deskovým hrám a spolupracovali jsme se Slováký a druhá se zabývala geocachingem a našimi partnery byli Poláci. Kromě toho hostíme dobrovolníky z Estonska v rámci programu EDS (Evropská dobrovolná služba v rámci programu Mládež v akci – pozn. redakce).

Co vás vedlo k realizaci další nadnárodní iniciativy a kde jste našli partnera? Partnery jsme našli na konferenci ICI-E v Srbsku v roce 2012, je to Presbyterian Church of Wales in Swansea z Velké Británie. Dělalí podobnou práci jako my a padli jsme si do oka. Ještě před odjezdem z konference jsme se shodli na tom, že chceme spolupracovat. Další komunikace probíhala přes internet.

Máte za sebou zhruba polovinu projektu, v červnu jste navštívili partnerskou skupinu a zúčastnili jste se campu ve Walesu. Jaké jsou zatím vaše zkušenosti a dojmy? Projekt je pro nás poměrně velkou výzvou, jelikož poprvé spolupracujeme s partnery, k nimž je potřeba zorganizovat cestu letadlem. Naše spolupráce je oboustranně prospěšná, jelikož i přes mírnou jazy-

Práce na komunitní zahradě ve Walesu

Radost z jednoho odpoledne na pláži

kovou bariéru můžeme podnikat společné aktivity jako vaření. Měli jsme příležitost podívat se i do jedné z místních základních škol či pracovat na místní komunitní farmě. Pro některé z nás to byla první cesta letadlem, velmi pozitivní bylo i naše ubytování v letním bytě v přístavní čtvrti města Swansea. Každý z nás dostal příležitost zlepšit si svoji angličtinu a vidět kus světa – viděli jsme nejen Swansea, ale také hlavní město Walesu Cardiff a samozřejmě Londýn a jeho centrum. Asi největší zážitek jsme si však odnesli z večera, kdy jsme vedli program „English Corner“, klub, který naši přátelé pravidelně organizují pro mezinárodní studenty – v průběhu jediného večera jsme se mohli seznámit se studenty z více než dvaceti zemí (nejen) Evropy.

Co připravujete pro své partnery na příští léto? Jak je zapojíte do svého tábora? Poučíte se nějak ze zkušenosti z letošní návštěvy ve Walesu? V červenci příštího roku budeme organizovat tábor, ve kterém pětičlenná skupina našich britských přátel bude nejen hrát postavy v naší celotáborové hře, ale také se ujme rolí vedoucích, kteří se budou podílet i na programu pro děti. Chceme dětem přinést i nemálo z jejich angličtiny, kterou s dětmi samozřejmě budou mluvit. Můžeme použít zkušenosti s organizací dopravy velšského týmu do ČR a víme už také, že budeme brát ohled na dovednosti a možnosti každého z našich přátel, kteří přijedou.

Co byste doporučili budoucím žadatelům o tuto aktivitu? Dobře se dívejte okolo sebe, nápady na dobré aktivity umí být nenápadné a pečlivě si rozplánujte rozpočet projektu.

A ještě pár otázek pro kouče skupiny Dana Dostrašila. Jak ses dostal k dobrovolnické skupině mladých lidí v Rodinném centru Srdíčko? Moje manželka je ředitelka Rodinného centra, takže jsem tak nějak se skupinou pracoval od samého začátku.

V čem konkrétně je tvoje role, s čím skupině pomáháš? Pomáhám jako zrcadlo. Pomáhám

Projektů iniciativ mládeže si mladí lidé sami iniciují, vytvoří a aktivně zrealizují. Projekty jsou charakteristické tím, že kromě rozvoje osobnosti mladých lidí zároveň přináší změnu a prospěch místní komunitě. Jedná se o dlouhodobé projekty, mohou trvat až 18 měsíců. Skupina, která žádá o grant, musí mít alespoň čtyři členy ve věku 15–30 let. Jeden ze starších 18 let pak přebírá odpovědnost za podání žádosti a podepsání grantové smlouvy. Iniciativy mládeže jsou národní nebo nadnárodní. V programu Erasmus+ bude kladen větší důraz na projekty s účastí partnerů ze zahraničí, mezi které patří i nadnárodní iniciativy. Na projektu nadnárodní iniciativy spolupracují dvě či více skupin z různých zemí.

vedoucímu i skupině, aby se dobře podívali na to, co sami plánují, jak se jim aktivity projektu daří, jak mezi sebou komunikují. Občas pomohu se svými zkušenostmi nebo schopnostmi, když skupina hodně tápe, ale čím méně do projektu zasahuji, tím více se naučí.

Jak často se s nimi scházíš, s kým konkrétně, s celou skupinou, nebo jen s některými? Pravidelné schůzky mám s vedoucím skupiny, zhruba jednou měsíčně. Se skupinou se vídám podle potřeby, většinou při plánování a hodnocení, výpravy do Walesu jsem se zúčastnil zejména s ohledem na zapojení patnáctiletých účastníků.

Změnilo se něco v přístupu účastníků po jejich červnové návštěvě ve Walesu? Posunulo to skupinu či projekt někam dál? První kontakt s Welšany byl nejistý a opatrný, postupně vznikalo přátelství a teď je celá skupina nadšená z jejich příjezdu v létě 2014. Pokračuje neformální komunikace přes Facebook. Myslím, že skupina ztratila strach z cizinců, z cestování a získala na sebedůvěře ohledně své angličtiny. I díky této zkušenosti se připravuje další projekt na mezinárodní výměnu s Estonskem v příštím roce.

Jak bys popsal obecně roli kouče v projektech tohoto typu? Kouč, na rozdíl od vedoucího, neříká skupině, co a jak má dělat. Kouč ví, že to zvládnou – a svou jistotou motivuje skupinu, zvyšuje její sebevědomí. Proto skupině spíše napomáhá k hladkému zvládnutí obtížnějších fází projektu.

Mladí lidé mohou při tvorbě mládežnických iniciativ využít pomoc kouče, jehož úkolem je podporovat kvalitu začínajících projektů a motivovat skupiny, aby dosáhly cílů, které si naplánovaly. Kouče je ideální kontaktovat před podáním žádosti o grant. Kontakty na kouče proškolené Českou národní agenturou Mládež najdete na

www.mladezvacki.cz/kontakt/kouci

red

Se systémem ECVET a jednotkami učení je mobilita jednodušší

Studenti z Bratislavy v Kralupech

Co Vás přimělo zapojit se do mezinárodního projektu CREDCHEM a následně i Projektu partnerství programu Leonardo da Vinci?

Když jsem poprvé slyšela pojem CREDCHEM, netušila jsem, o čem půjde. Naši školu oslovil Národní ústav odborného vzdělávání (NÚOV, nyní Národní ústav pro vzdělávání), zda bychom nevypracovali jednotky učení (přesné stanovení znalostí, dovedností a kompetencí, které si má účastník mobility osvojit). To pro nás byla naprostá novinka. Myšlenka se mi líbila, takže jsem si našla vhodná témata a jednotky napsala. Projekt CREDCHEM, do kterého jsou zapojené chemické školy, počítal už v první fázi s učitelskými mobilitami, ty ale nebyly schválené. Vzájemné kontakty škol z různých zemí ale byly i tak navázány, takže když přišla německá strana s projektem partnerství CREDCHEM Transfer, přidali jsme se.

O co v obou projektech s trochu krkolomným názvem jde?

Cílem projektu CREDCHEM bylo jak vytvoření jednotek učení, tak navázání spolupráce škol s chemickým zaměřením z ČR i ze zahraničí. Umožnil učitelům vzájemná setkání, výměnu zkušeností a samozřejmě vznikla i nová přátelství. Projekt CREDCHEM Transfer pak přišel s mobilitami žáků, které pomohly jejich odbornému růstu a zároveň poskytly příležitost ověřit připravené jednotky učení v praxi.

Jak se vlastně jednotky učení vybíraly? Při tvorbě jednotek učení jsme měli volnou ruku. Pro mne bylo nejdůležitější, abych vytvořila jednotku, kterou dokážeme v našich laboratořích realizovat po odborné i materiální stránce. A myslím si, že stejně k tomu přistupovali i na ostatních školách. O konečnou úpravu se postaral NÚOV, který jednotky rozdělil podle tematických okruhů a vyvěsil na své stránce.

Objevily se nějaké rozpory mezi teorií a praxí? Tedy nesoulad mezi připravenými jednotkami učení a jejich nasazením při učení?

Při úplně první stáži v Drážďanech v roce 2011 vznikl malý problém, protože tamní učitelé vědomostem našich žáků moc nevěřili. Ti museli osm hodin pozorovat pod mikroskopem cibuli a výsledky pozorování kreslit, což je konsternovalo. Po důkladné konzultaci se ale německý přístup změnil

Evropský systém pro zvýšení kvality mobilit v odborném vzdělávání ECVET není v českém prostředí ještě příliš známý. Podle nedávného průzkumu Domu zahraničních služeb o něm slyšeli na méně než polovinu škol a povědomí o něm má jen necelá třetina oslovených zaměstnavatelů. Velkou zásluhu na postupném šíření informací o systému ECVET mají mezinárodní projekty, do nichž se zapojují čeští zaměstnavatelé a školy. Například Střední odborná škola a Střední odborné učiliště Kralupy nad Vltavou, kde se jim věnuje Alžběta Kováčiková.

a rozpory se už neobjevily. Na výbornou dopadly stáže našich žáků v Bratislavě a myslím, že i žáků z Bratislavy v Kralupech. Navzájem jsme se totiž respektovali.

Součástí pilotního projektu CREDCHEM byly i zahraniční stáže studentů, kteří výstupy projektu vyzkoušeli v praxi. O jaké mobility se jednalo?

V rámci Projektu partnerství jsme získali grant na 12 mobilit. Dva žáci a dva učitelé byli v Drážďanech, sedm našich studentů a tři učitelky na SOŠ chemické v Bratislavě. Vždy jsme si u partnerů vybírali takové jednotky učení, které nemůžeme realizovat v našich laboratořích.

Jaký byl zájem o zahraniční stáž ze strany studentů? Zprvu velmi rozpačitý. Pro naše mladé chemiky to byla první možnost vycestovat za vzděláním do zahraničí. A vzhledem k tomu, že máme i žáky ze sociálně slabších rodin, tak to pro některé byla vůbec první možnost vyjet do ciziny. Ani nechtěli věřit, že pojedou zadarmo. Až po návratu první skupiny z Drážďan se projekt pořádně rozjel a zájem byl nakonec obrovský.

Jste se studenty, kteří stáž absolvovali, ještě v kontaktu? Někteří jsou stále studenty školy, takže tam je to jasné. Dva žáci už odmaturovali,

ale na zahraniční stáž vzpomínají s láskou a dokonce ani pozorování cibule jim s odstupem času nepřipadá strašné.

Jak pokračuje spolupráce partnerů mimo projekt CREDCHEM?

V rámci letošní Výzvy jsme požádali o grant v Projektu mobility (program Leonardo da Vinci) a s partnery z Drážďan a Bratislavy už připravujeme další stáže. Zároveň jsme vstoupili do projektu CREDCHEM Network, který sdružuje velkou skupinu chemických škol z různých zemí a má velmi odvážné cíle.

Jaký vidíte přínos využití systému ECVET a jednotek učení v praxi?

ECVET podporuje transparentnost mobilit, zjednodušuje jejich přípravu a organizaci. A pomáhá i při napsání žádosti o grant. Základem systému jsou právě jednotky učení. Pokud pro potenciální partnery připravíme dobré jednotky, třeba laboratorní návody s jasnými výstupy, co se student naučí, tak budou v zahraničí přesně vědět, koho na zahraniční stáž vyslat, jak studenty připravit a jak získané znalosti později zkontrolovat. To platí i obráceně. Vždycky si vybíráme jednotky učení, pro které nemáme materiální zabezpečení, ale v teorii je podle Školního vzdělávacího programu (ŠVP) probíráme.

Váš projekt skončil. Co bude dál? Jak jsem už řekla, jedeme dál. Spolupráce se osvědčila, ECVET a jednotky učení jsou přínosem, tak proč nepokračovat?

Co projekt přinesl Vám osobně?

Práci nebo možná koníčka, který mě baví. A zajímavé zjištění: studenti se dokážou nadchnout pro novou věc, dokážou si pomáhat, chovají se k sobě slušně, tolerantně. Když jsme se vraceli domů, tak se mnou v kupě seděli moji žáci nejednou dospělejší a sebevědomější. Byl to dobrý pocit.

Co byste doporučila všem, kteří by se chtěli nějakého projektu zaměřeného na ECVET zúčastnit?

Že udělají moc dobře a ať se nebojí. Každý, kdo se podílel na tvorbě ŠVP, zvládne tvorbu jednotek učení. A pokud si najdou připraveného partnera, budou překvapeni, o kolik jsou organizace projektu, smlouva, kontrola, validace i další potřebné kroky jednodušší.

S ČUMILEM v Bratislavě

Měření v Bratislavě

Čeští studenti titrují v Drážďanech.

Různorodost, která dává smysl - pojem inkluze v programu Mládež v akci

Foto: archiv Anny Kolláth

Naplňování zmíněného evropského záměru o začleňování znevýhodněných lidí je totiž docela konkrétní možnost, jak dát průchod smysluplné různorodosti a podpořit její rozvoj. Evropské programy pro mládež nejsou, jak by se někdy z praxe mohlo na první pohled zdát, určeny jen omezené skupině dobře informovaných středoškoláků a vysokoškoláků. Jedním z cílů programu je právě i jeho šíření a realizace napříč různými společenskými vrstvami a směry. Program má ideálně v případě potřeby fungovat pro všechny.

Začleňování mladých lidí může probíhat v různých sférách. Může se stočit směrem ke geograficky odloučeným oblastem, lidem se zdravotním omezením či k mladým lidem balancujícím na okraji společnosti. Evropská společnost je skutečně různorodá a zdá se poměrně smysluplné s touto skutečností také počítat a cíleně pracovat.

S kým máme při uvažování o různorodosti počítat? Kdo potenciálně patří podle evropského programu Mládež v akci mezi znevýhodněné?

- / Mladí lidé z dětských domovů
- / Mládež ohrožená chudobou
- / Menšiny
- / Mladí delikventi
- / Mladí lidé, kteří nedokončili školu
- / Mladí lidé s postižením
- / Mladí lidé se zdravotními problémy
- / Mládež z problematických městských čtvrtí
- / Mládež z venkovských a odlehlých oblastí
- / Mladí gayové a lesby, bi- nebo transsexuálové

A jak můžeme podle agentury Mládež uchopit práci s mladými znevýhodněnými lidmi?

- / Vědět, co tito mladí lidé potřebují, jakým překážkám čelí a s čím se musí umět vypořádat.
- / Přizpůsobit tomu své pracovní metody.
- / Zajistit odpovídající přípravu, podporu a navazující aktivitu.
- / Zapojit mladé lidi aktivně do projektu.
- / Vědět a ukázat jim, co se mohou díky projektu naučit.
- / Prokázat své vzdělávací kompetence a zkušenosti s integrací.
- / Navázat pevné partnerství a dobrou komunikaci s partnerskými organizacemi.

Spolu s dalšími dobrovolníky s partnerské organizace z Uherského Hradiště

Množstvím dokumentů grantového programu Mládež v akci prosakuje – pro některé stále trochu tajemný – pojem inkluze. Inkluze však nemusí být zdaleka jen prázdným pojmem. Jedná se o téma, které jde prakticky uchopit a rozvíjet. Stačí se nebát. I inkluzi lze zdárně zahrnout do plánovaných aktivit a projektů. Dejte mu šanci.

Dobrovolnice Anička při práci

Jedním z dobrých příkladů inkluze v praxi je projekt evropské dobrovolné služby v pojetí hostitelské organizace Nenuda – Kamarád. Tato zlínská organizace se příležitosti k začleňování nezalekla a jako svou první zahraniční dobrovolnici přijala mladou dívku se zdravotním omezením. Sdružení Nenuda – Kamarád se ve své každodenní činnosti zabývá programem a aktivitami pro děti a jejich rodiny. Sdružení provozuje u nás i poměrně neobvyklý projekt tzv. multisenzorické místnosti Snoezelen. V prostorech sdružení si tak můžete uprostřed města odpočinout a objevovat možnosti smyslového vnímání obklopeni hromadou gumových míčků, v přítomnosti speciálního barevného osvětlení.

V roce 2012 se sdružení Kamarád – Nenuda zařadilo do sítě organizací, které přijímají evropské dobrovolníky. První dobrovolnice Anna Kolláth přijela do Zlína loni na podzim. V začleňování a při práci jí pomáhala její koordinátorka Ivana Scharfová. Anna, se kterou vám přinášíme rozhovor na druhé straně, prodělala před dvěma lety léčbu rakoviny. Ke konci léčby a po ukončení střední školy se rozhodla vyjet jako dobrovolnice do zahraničí. Nakonec se téměř na rok ocitla ve Zlíně. Podle její koordinátorky nebyl Annin dobrovolnický projekt, vedle pravidelných lékařských kontrol, nijak výrazně ovlivněn jejím zdravotním omezením.

„Spíše záleží na konkrétní osobnosti člověka a vzájemné komunikaci než na jeho znevýhodnění,“ zvažuje svoje dosavadní zkušenosti s dobrovolnicemi Ivana Scharfová. Scharfová, která má za minulý rok zkušenosti se dvěma dobrovolnicemi ze zahraničí, poukazuje i na to, že rok v Evropské dobrovolné službě (EDS) uteče jako voda a může se stát, že se kýžená vzájemná spolupráce rozjede nejvíce ke konci projektu. Dochází k tomu v okamžiku, kdy se mladý člověk prosadí a začne více samostatně přemýšlet a pracovat. Což je vlastně podle popisu integračních projektů i reflektovaných zkušenos-

tí samotné Anny Kolláth právě to, co je jedním z jejich hlavních cílů. „Kdybych něco neudělala sama, prostě by se to nestalo,“ shrnuje své působení Anna. „Překážky jsou pro mě to, co stojí za hranicí mé obvyklé komfortní zóny. Vždycky, když na ně narazím, si říkám, že bych se na ně měla dívat jako na příležitost, se kterými mohu dále pracovat. Ne vždycky se mi to bohužel v praxi podaří. Někdy se mi to povede až s odstupem času. Díky zkušenostem z EDS mi to ale jde lépe. Ve Zlíně kolem mě nebylo tolik lidí, kteří by mi pořád s něčím pomáhali, jak jsem byla zvyklá z domova.“

Co jsou integrační projekty?

„Integrační projekty“ jsou BUĎ projekty, kterých se účastní mladí lidé s omezenými příležitostmi (význam tohoto pojmu uvádíme níže), NEBO projekty, jejichž cílem je rozšíření příležitostí pro tyto mladé lidi.

„Mladí lidé s omezenými příležitostmi“ jsou mladí lidé, kteří v porovnání se svými vrstevníky mají z důvodu sociálních problémů, diskriminace, ekonomické situace, postižení, nízké kvalifikace nebo špatných školních výsledků, odlišného kulturního původu, zdravotních problémů, zeměpisného znevýhodnění atd. ztížené možnosti účastnit se mezinárodních projektů.

(Více o integračních projektech najdete v sekci Informace o programu na webu www.mladezvakci.cz)

Každá evropská země je jiná: mladí lidé z určité cílové skupiny (čelící některé z výše uvedených překážek nebo situací) mohou být v jedné zemi znevýhodněni, ale v jiné nikoli. Vyloučen by však neměl být žádný člověk, který se musí vyrovnávat s nějakou překážkou!

■ Tereza Lišková

Život ve Zlíně s jeho specifickou architekturou byl zajímavou zkušeností. Zpětně jsem ale ráda, že jsem v Budapešti, obklopená klasicistními a barokními domy.

Kamarád – Nenuda, Anička první zleva

Dobrovolná práce mezi zlínskými kostkami - rozhovor s maďarskou dobrovolnicí Annou Kolláth

Čekání na autobus v Krkonoších.
Konec druhého dobrovolnického školení.

Sedíme na měkké sedačce a pár metrů od nás se uprostřed louky plné kopretin za východu slunce pase hnědák. Za okny se rýsuje Zlín. Doslova a spolehlivě do pravých úhlů. Možná je to tou koňskou hřívou zalitou sluncem, ale po chvíli si s Aničkou, jak maďarské dobrovolnici Anně Kolláth ve zlínském centru Kamarád – Nenuda říkají, povídáme jako staré známé. Anna přijela do Zlína na Evropskou dobrovolnou službu (EDS) na podzim minulého roku. Téměř po roce se její pobyt v hranatém městě nachýlil ke konci. Tak se Anna jedním okem ohlíží zpět, druhým už kouká do dnů budoucích, ve kterých ji čeká nástup na maďarskou univerzitu. Možná stačilo málo a Anna by začala studovat v České republice.

Aby do Zlína Anna před rokem přijela, chtělo to asi trochu víc, minimálně více kuráže a podpory jejího okolí i dobrovolnického programu. Anna totiž před dvěma lety prodělala léčbu rakoviny. Budoucí usměvavá vysokoškolačka však svými aktivitami ve zlínském rodinném centru a svým vyprávěním rozfoukává mé původní představy o životě s tímto zdravotním omezením jako domeček z karet. A Zlín za okny dál neochvějně stojí na svých základech.

» Jak ses cítila, když jsi před rokem přijela do Zlína?

« Na začátku to nebylo zrovna nejlepší. Asi jsem měla trochu šok, ani ne tak kulturní, přece jen máme společnou středoevropskou identitu. Byl to spíš zvláštní zážitek pramenící z toho, že jsem byla v cizím městě, neměla tu žádné kamarády a nikomu na ulici jsem nerozuměla. Možná jsem byla trochu paranoidní.

» Zlepšilo se to brzy?

« Jasně. Poznala jsem pár místních lidí a našla si mezi nimi nové přátele. Potkala jsem je hlavně skrze Couchsurfing, díky své mentorce, dokonce i při hledání zubaře. Seznámila jsem se i na úvodním společném školení evropských dobrovolníků v České republice. To bylo dobré, měli jsme podobné zkušenosti.

» Ostatní byli asi taky trochu vyděšení?

« Ani ne. Podobně jako já se cítilo jen pár lidí.

» Jsou ve městě ještě jiní evropští dobrovolníci nebo dobrovolnice?

« K nám do Nenudy přijela v zimě Klára z Německa. Z toho jsem měla radost. Jinak je tu pár lidí na Erasmus na Zlínské univerzitě. Moc cizinců tady není. Lidí na ulici dokonce občas překvapí, když mluvíme anglicky.

» Přijela jsi do Zlína na podzim. Jaké to tady bylo?

« Kouknu z okna a vidím jen samé malé a větší kostky. Pak začaly padat listy ze stromů. Stromů je ve Zlíně mezi těmi kostkami dost. Pak kostky zapadaly sněhem, to bylo trochu děsivé. Ale místní architektura je svým způsobem fascinující. Baťa věděl, co chce, a šel za svými představami.

» Tak jsi věděla, že chceš jet na Evropskou dobrovolnou službu?

« Já jsem právě po střední škole nevěděla. Tak jsem odjela na EDS.

» Teď už víš?

« Víím. Namísto předešlé představy, že budu studovat ruštinu a budu překladatelkou, jsem se rozhodla pro mezinárodní studia v Budapešti. Možná potom budu pracovat v neziskovce jako tady.

» Měla jsi ve své zlínské neziskovce dost práce?

« Jak kdy. Naše organizace tu zatím není příliš dlouhá a není tak známá, takže nám občas chyběli návštěvníci a neměli jsme pro koho pracovat.

» Byl tvůj dobrovolnický život podle tvých původních představ?

« Asi ne. Věděla jsem, že Nenuda dělá tábory, kurzy, zajímavé akce... Občas nám na nich ale chyběli právě ti účastníci. Mylně jsem předtím očekávala, že to tady bude perfektní. Ale zpětně cítím, že jsem se mohla naučit víc, víc pracovat.

» Proměňovalo se to nějak?

« Ano. Přišla jsem na to, že to můžu změnit. Když se toho moc nedělo, měla jsem totiž čas

přemýšlet. Když přijela Klára, mohly jsme společně dělat věci, které se v jednom dělají hůř.

» Co byla nakonec hlavní náplň tvé práce?

« Vedla jsem hlavně lekce angličtiny. Měla jsem okolo jedenácti lekcí za týden. Vedle toho jsem pracovala i s dětmi. Je s nimi docela snadná, přirozená domluva.

» Jo?

« Jdeme čurat. (Reprodukuje Anna v češtině tradiční rozhovor s dětmi.)

» Změnila ses tu?

« Změnila. Vidím, že umím jinak reagovat. Víím, že můžu samostatně pracovat. Potkala mne tu spousta nových věcí, nových a různých starých lidí. Mohla jsem si spoustu nového vyzkoušet v bezpečném prostředí.

» Z malby na zdi na nás kouká kůň. Sedíme v multisenzorickém pokoji. Není asi moc obvyklé mít v práci takovou místnost. Vyzkoušela jsi ji někdy v plné kráse?

« Jasně. Je to dobrá relaxace.

» Měla jsi kvůli svému zdravotnímu omezení vyplývajícím z předcházející léčby nějak speciální režim?

« Před dvěma roky jsem chodila na chemoterapii. Během EDS jsem jezdila domů na pravidelné zdravotní kontroly. Cesty jsem měla hrazené v rámci dobrovolnického programu.

» To sis podávala přihlášku do Evropské dobrovolné služby ještě během léčby?

« Hlásila jsem se před poslední chemoterapií. Doktoři mi řekli, že budu v pořádku.

» To je výborné.

« Lidí mají ohledně rakoviny hodně stereotypních představ. Během chemoterapie jsem chodila do školy i do hospody. Mezitím jsem si podala žádost jako dobrovolnice.

» To museli mít rodiče radost.

« Trochu se báli, ale podporovali mě. Když jsem uvažovala o studiu v České republice, tak už říkali, že bych se mohla i vrátit.

» Zažila jsi tu během roku nějaké hluché místo?

« Vlastně ne. Pořád se něco dělo. Přicházejí lidé, zkušenosti.

» Kde se tady můžu vyčurat? (Dopila jsem během povídání sklenku zlínské vody a pak ještě půl hodiny stojím ve dveřích a povídáme si, o tom, co přijde. Taký si říkáme, že o tom, co jsme zjistily, co jsme zažily, je třeba říkat dalším lidem.)

Objímám symbol Zlína, číslo značí umístění Zlínského mrakodrapu.

Evropské dny 2013 podpořily vzdělávání žáků se znevýhodněním

- doprovodných seminářů o Programu celoživotního učení se zúčastnilo přes 800 zájemců
- zájem o semináře projeví zástupci více než 150 institucí, věnujících se vzdělávání
- do Evropských dnů se celkem zapojilo na 4000 dětí
- většina Evropských dnů získala ohlas v regionálním tisku nebo televizi

A kde například Evropské dny uspořádali?

Odborné učiliště v Kanině na Mělnicku

(14. května)

Evropský den „Země se srdcem Evropy“ byl určen i pro děti z nedalekých mateřských a základních škol. Na pěti stanovištích mohli všichni, kdo měli zájem, plnit úkoly, u kterých jim asistovali zdejší žáci. Například se z puzzle skládaly jednotlivé kraje ČR, na internetu se hledaly odpovědi na otázky o Praze nebo se doplňovaly vlajky k hlavním městům evropských zemí.

ZŠ a MŠ Teplická, Děčín (21. května)

Budovy školy se na chvíli proměnily v Evropu s jejími státy a kulturou. Žáci během dne putovali po deseti třídách, které představovaly desítku evropských států, kde se seznámili s informací o dané zemi a plnili různorodé úkoly. Na konci pak ti nejlepší získali zasloužené ocenění, drobné odměny si ale odnesli všichni.

Odborné učiliště a Praktická škola, Kladno

-Vrapice (23. května)

Zdejší žáci předvedli různá řemesla evropských zemí. Zedníci hráli francouzskou firmu působící v Čechách, malíři tvořili francouzská okna, truhláři a zámečníci švédské dřevěné domy. Pečovatelky se staraly o seniory a aranžérky předváděly péči o květiny v Nizozemsku. Přichozím se představili také elektrikáři, kteří znázorňovali energetiku v Evropské unii. Žáci z praktické školy zase předčetali severské pohádky.

ZŠ Štramberská, Kopřivnice (31. května)

V týdnu před samotným Evropským dnem se učitelé a žáci věnovali pečlivé přípravě. Jeden den se ocitli u starých vikingů a zažili karneval u Pipi Dlouhé punčochy, další den ve Francii navštívili módní přehlídku klobouků či okusili delikatesy. Následovalo staré Řecko a na konec poznávání romských zvyků i osobností. Vyvrcholením týdne byla páteční prezentace nazvaná „Evropa se představuje“, otevřená rodičům i dalším hostům.

Mateřská škola Láň, Rychnov nad Kněžnou

(6. června)

Během akce „Vaříme po evropsku a tančíme po česku“ poznávaly děti pět evropských zemí. Každé oddělení se zaměřilo zejména na gastronomii, děti s učitelkami vařily staročeskou bramboračku,

Evropské dny, které pod heslem „Evropa otevřená všem, škola otevřená všem“ pořádaly v květnu a červnu letošního roku tři desítky mateřských, základních a středních škol po celé ČR, zaměřil Dům zahraničních služeb na vzdělávání žáků s různými formami znevýhodnění. Zájem o akci byl mezi školami dosud nezapojeným do Programu celoživotního učení veliký, ze sta přihlášených jich získalo podporu 30. Všude v průběhu posledních dvou měsíců školního roku uspořádali Evropský den, který umožnil žákům i hostům seznámit se kreativním způsobem s Evropou. Součástí akce byly i semináře o evropské spolupráci ve vzdělávání a aktivitách, které má na starosti Dům zahraničních služeb.

anglické toasty, italskou pizzu, rakouský štrúdl nebo slovenské pagáče. Seznámily se také s národními písničkami a odpoledne si to všechno, včetně zvláštní výzdoby, prohlédli hosté, kteří spolu s dětmi zároveň ve školní zahradě oslavili Mezinárodní den dětí.

ZŠ Černopolní, Brno (10. června)

Škola, která funguje při brněnské fakultní nemocnici, nazvala svůj den „Pepek námořník pluje po Dunaji“. Chtěla tak seznámit žáky s hlavními evropskými metropolemi ležícími na Dunaji a podpořit jejich uzdravení. Děti postupně navštívily Vídeň, Bratislavu, Budapešť a Bělehrad a objevovaly jejich tajemství. Před cestou učitelé a žáci vyrobili velkou stolní hru s mapou a papírovou lodičkou, která putovala po Dunaji a její „posádka“ plnila úkoly inspirované jednotlivými zeměmi.

MŠ, ZŠ a PrŠ Boskovice (12. června)

Při Evropském dni „Slovensko – země pod Tatrami“ se žáci seznámili s východním sousedem. Pomohly jim v tom čtyři workshopy: jeden o tradiční kuchyni, druhý věnovaný kvízům o Slovensku, další zaměřený na zpěv a tanec, poslední pak nesl název Umíme si poradit, aneb soutěžíme. Žáci si užili i pohybu a formou hry cestovali po Slovensku, aby celý den zakončili společným hudebním a tanečním vystoupením.

Odborné učiliště, Cvrčovice na Brněnsku

(13. června)

Cvrčovičtí nazvali svůj Evropský den „Evropa na talíři“. Seznámili žáky s vybranými evropskými zeměmi a příklady italské, maďarské, slovenské a rakouské kuchyně. Kuchaři a cukráři sami hledali informace a vytvářeli prezentace včetně gastronomických ukázek, nechyběly ani kvízy, hádanky

a úkoly, při kterých se vystřídali skupiny soutěžících žáků i hostů z širokého okolí.

MŠ Štíbrova, Praha 8 (14. června)

Mateřská škola nazvala svůj den „Se Štíbrovkou po Evropě aneb Evropa na dlaní“ a její čtyři třídy se kvůli němu proměnily na čtveřici sousedů ČR. Děti dlouho dopředu všechny čtyři státy hravou formou poznávaly, zkusily si přitom mnoho věcí: zpívání, vaření, malování nebo hokej. Po návštěvě sousedních států pak pokračovaly na školní zahradě, kde byla stanoviště představující několik dalších zemí. A nakonec všichni odevzdali své cestovní pasy a odnesli si odměnu.

ZŠ a MŠ Olomoucká, Opava (19. června)

„Znáte dobře naše sousedy?“, zeptali se na škole, která funguje při opavské psychiatrické nemocnici. Žáci proto sami nebo s pomocí pedagogů vyhledávali zajímavosti o okolních státech, odpovídali na připravené otázky k jednotlivým zemím, ve třídách připravili tematické nástěnky a okusili i tradiční národní pokrmy. Vyvrcholením akce, jež škole přinesla cennou zkušenost se zapojením všech žáků do netradiční projektové výuky, byla závěrečná část, připravená společně s částí nemocnice pro dospělé pacienty.

Příběhy z dalších škol, které se do Evropských dnů 2013 zapojily, najdete na webu www.evropanasimaocima.cz. Petr Chaluš, DZS

Česko-rakouský program AKTION oslavil 20. narozeniny

Rakouské kulturní fórum v Praze hostilo 6. června oslavu programu AKTION, který již 20 let podporuje česko-rakouskou spolupráci ve vědě a vzdělávání v terciárním sektoru a o nějž se v České republice stará kancelář, organizačně podřízená Domu zahraničních služeb. Na slavnostní setkání, jehož hosté se mohli ohlédnout za dvěma dekádami úspěšné spolupráce, dorazilo na 70 hostů z České republiky i ze zahraničí. Nechyběli mezi nimi ani ministři školství obou zemí, Petr Fiala a Karlheinz Töchterle, shodou okolností oba vysokoškolská profesori, kteří přednesli úvodní projevy.

Program AKTION za 20 let podpořil:

- 963 projektů spolupráce mezi vysokými školami obou zemí
- prohloubení vzdělávání více než 16.000 studentů a akademických pracovníků na základě projektové spolupráce
- 46 letních jazykových škol, kterých se zúčastnilo 1807 českých a rakouských studentů
- studijní pobyty 985 stipendistů z ČR a 247 stipendistů z Rakouska

Řídící grémium programu AKTION ČR – Rakousko s oběma ministry.

Ministr Petr Fiala ocenil angažovanost Rakouska ve startovní fázi programu, oba politici pak poděkovali všem realizátorům za nebyrokratický přístup a vědecký přínos. Vyzdvihli také význam, který program AKTION má nejen pro vzájemné porozumění obou zemí, ale i pro zvyšování vědeckého potenciálu celé EU.

Tým profesorky Hany Sodeyřiové z Vídeňské univerzity a doktorky Jany Kusové z Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích představil spolupráci v humanitních oborech a pedagogice, ke které neodmyslitelně patří i letní jazykové školy zvané Sommerkollegs.

Studentka Vídeňské univerzity a jedna z účastnic letní jazykové školy v Českých Budějovicích zdůraznila výhody tandemové výuky českých a rakouských studentů. Ocenila také možnost vzájemného poznávání obou kultur, kterou tyto třítydenní kurzy mladým lidem přináší.

Austrian-Czech Science Day

Na slavnostní setkání navázal za účasti obou resortních ministrů první česko-rakouský Den vědy, který se pod heslem „Today's Research for Tomorrow's Sustainable Energy“ zaměřil na oblast výzkumu udržitelných zdrojů energie.

Podpořené projekty na poli přírodovědném a technickém představili docent Tomáš Dostál z ČVUT v Praze a profesor Andreas Klik ze Zemědělské univerzity ve Vídni.

Redakce a Martina Hamplová, program AKTION, DZS

Uzávěrky

Podrobné informace najdete na: www.eurodesk.eu a www.naep.cz

15. října 2013

Romský vzdělávací a stipendijní fond www.romaeducationfund.hu/risp-guidelines

Studijní návštěvy pro odborníky ve vzdělávání (SVEŠ 1) www.naep.cz

31. října 2013

Evropská cena E-learningu EureleA eurelea.ice-karlsruhe.de

AKTION Česká republika – Rakousko – semestrální stipendia a krátkodobá výzkumná stipendia na letní semestr 2014 www.dzs.cz

CEEPUS – žádosti o stipendia v sítích zapojených VŠ na letní semestr akad. roku 2013/2014 www.dzs.cz

1. listopadu 2013

Fond na stipendia SCIEE-NMSch www.naep.cz, www.sciex.ch

30. listopadu 2013

AKTION Česká republika – Rakousko – jednoměsíční stipendia pro vysokoškolské učitele a projekty spolupráce www.dzs.cz

CEEPUS – žádosti o stipendia na individuální mobility na letní semestr akad. roku 2013/2014 („freemover“) www.dzs.cz

Stáže

31. října 2013

Stáž u Světové banky www.worldbank.org

31. října 2013

Stáž při Úřadu vysokého komisaře OSN pro lidská práva www.ohchr.org/en/aboutus/pages/internshipprogramme.aspx

15. listopadu 2013

Překladatelská stáž v Evropském parlamentu pro absolventy vysokých škol www.europarl.europa.eu/aboutparliament/en

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

EURODESK, Národní institut dětí a mládeže Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a školské zařízení pro zájmové vzdělávání, Na Poříčí 1035/4, 110 00 Praha 1, Tel.: +420 221 850 901, e-mail: eurodesk@mladzevakci.cz, www.eurodesk.cz, **Dům zahraničních služeb**, Národní agentura pro evropské vzdělávací programy, Na Poříčí 1035/4, 110 00 Praha 1, Tel.: +420 221 850 100, E-mail: info@naep.cz, www.naep.cz, Redakční rada: Martina Janská a Adéla Příbylová (Eurodesk) a Jitka Valchářová (DZS), grafický návrh: Yvone Baalbaki, ilustrace: Míša Kukovičová, tisk: ASTRON studio CZ, a.s. www.astron.cz, vychází s podporou MŠMT ČR a Evropské komise, odebírání bulletinu si můžete u nás bezplatně objednat, e-mail: redakce@mladzevakci.cz